جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

شماره: ۴۶۵۹۳
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۹/۲۴
پیوست:

بسمه تعالی

سال حمایت از کالای ایرانی گرامی باد

مدیران کل محترم دفاتر امور شهری و شوراهای استانداری های سراسر کشور

با سلام و احترام

به پیوست نامه شماره ۱۶۶۶۲۲ مورخ ۹۷/۹/۱۲ رئیس محترم مرکز توسعه دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و آمار وزارت کشور، منظم به نامه شماره ۹۷/۱۰۳۶۲۷ مورخ ۹۷/۸/۲۰ دبیر محترم شورای عالی فضای مجازی در خصوص مصوبه شماره ۲ جلسه پنجاه و سوم شورای عالی فضای مجازی با موضوع "**الزامات حاکم بر اینترنت اشیا در شبکه ملی اطلاعات**" جهت آگاهی و ابلاغ به شهرداری‌ها ارسال می‌گردد.

عباس کرکه آبادی
مدیرکل دفتر نوسازی، تحول اداری و فناوری اطلاعات

رونوشت :
جناب آقای شجاعان رئیس محترم مرکز توسعه دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و آمار وزارت کشور جهت استحضار.
معاونین محترم برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری های کلانشهرهای مشهد، اصفهان، تبریز، شیراز، قم، کرج، اهواز جهت آگاهی و اقدام لازم

حوزه وزیر

مرکز توسعه دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و آمار

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کشور

بسمه تعالی

حمایت از کالای ایرانی

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۹/۱۲

شماره: ۱۶۶۶۲۲

جناب آقای گرکه آبادی

مدیرکل محترم دفتر نوسازی، تحول اداری و فناوری اطلاعات سازمان شهرداریها و دهیاری های کشور

باسلام و احترام

به پیوست نامه شماره ۹۷/۱۰۳۶۲۷ مورخ ۱۳۹۷/۸/۲۰ در خصوص مصوبه جلسه پنجاه و سوم شورای عالی فضای مجازی با موضوع "الزامات حاکم بر اینترنت اشیا در شبکه ملی اطلاعات" ارسال می گردد. لطفا ترتیبی اتخاذ گردد که مصوبه مذکور جهت اجرا به کلیه شهرداری های کشور ابلاغ گردد.

امیر شجاعان

رئیس مرکز توسعه دولت الکترونیک، فناوری اطلاعات و آمار

جمهوری اسلامی ایران
شورایعالی فضای مجازی
بسم الله الرحمن الرحیم

مصوبه شماره ۲ جلسه پنجاه‌وسوم مورخ ۹۷/۰۷/۳۰

الزامات حاکم بر اینترنت اشیاء در شبکه ملی اطلاعات

مقدمه

گسترش کاربردهای فضای مجازی و پیشرفت فناوری‌های مرتبط با این حوزه، مختصات فعلی فضای مجازی را متأثر از سه رکن نوظهور «کلان‌داده»[1]، «هوشمندسازی»[2] و «ارتباطات از نوع ماشینی»[3] نموده است. فضای مجازی با مختصات جدید، علاوه بر انسان، اشیاء را نیز در دامنه کاربران خود قرار داده و امکان توسعه کاربردهای ارتباطی را که پیش‌تر صرفاً در محدوده انتقال پیام میان فرستنده و گیرنده شناخته می‌شدند به کاربردهای متنوعی همچون مدیریت فرآیندها، نیازمندی‌ها و ارتباطات انسان‌ها از طریق به‌کارگیری هوشمندانه اشیاء، ارتقاء داده و دامنه اثرگذاری نافذتری را شامل شده است. از اینرو، ضروری است با هدف حفظ و تقویت حاکمیت‌پذیری فضای مجازی، نسبت به ارایه تعاریف و شناسایی الزامات حاکم در راستای ورود فناوری‌های نوظهور مرتبط با این مفاهیم، اقدام‌های لازم صورت پذیرد.

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- **اینترنت اشیاء:** ارتباط/ اتصال[4] اشیاء با یکدیگر و با انسان‌ها، که به عنوان جزیی از یک شبکه بزرگ‌تر (در هر مقیاسی أ) از طریق تبادل داده (به هر طریقی ب)، تعاملاتی میان این اشیاء و انسان‌ها به عنوان سرویس‌دهنده/ سرویس‌گیرنده را با هر ساختاری ت، فراهم می‌نماید؛

۱-۲- **موجودیت:** هر شخص (حقیقی یا حقوقی)، فرایند، شیء یا سیستم در شبکه اینترنت اشیاء که به‌صورت مستقل قابل شناسایی باشد؛

۱-۳- **کاربر:** به هر موجودیت بهره‌بردار از اینترنت اشیاء اطلاق می‌شود؛

۱-٤- **الزامات اینترنت اشیاء:** به منظور شناسایی الزامات کلان حاکم بر اینترنت اشیاء و با هدف دسته‌بندی موضوعات، الزامات این حوزه در دو گروه به شرح زیر تعریف شده‌اند:

۱-۴-۱- **الزامات عمومی:** الزاماتی که بر تمامی کاربردهای اینترنت اشیاء حاکم است؛

۱-۴-۲- **الزامات اختصاصی:** الزامات مربوط به کاربردهایی که کاربر، بر بخشی از ویژگی‌های شیء (مانند محل قرارگیری خدمت‌دهنده و شیء، نوع استفاده و داده‌های به‌دست آمده از آن) دسترسی و

[1] Big-Data
[2] Smartness
[3] Machine Type Communication (MTC)
[4] Connection

مالکیت تام یا منحصر به فرد نداشته باشد. در این گروه از الزامات، با توجه به مالکیتِ غیر بر روی حداقل یکی از مؤلفه‌های ذکر شده، علاوه بر ایمنی کاربران به امنیت کاربران، داده‌ها و کاربردها نیز پرداخته می‌شود.

ماده ۲- الزامات عمومی اینترنت اشیاء

۲-۱- اصول و ارزش‌های حاکم بر جامعه به ویژه حفظ جایگاه والای انسان و کرامت انسانی در توسعه ابعاد مختلف اینترنت اشیاء لحاظ شود؛

۲-۲- اینترنت اشیاء مبتنی بر ارتقاء شاخص‌های کلان رفاه و عدالت اجتماعی، بهره‌وری و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی توسعه یابد؛

۲-۳- نیازمندی‌های حقوقی با رویکرد تعریف اشیاء، تعیین نقش و جایگاه و همچنین تنظیم روابط آن‌ها در تعامل با یکدیگر و انسان احصاء و تدوین شود؛

۲-۴- توسعه و انتقال فناوری به کشور، برای کاربردهای شناخته شده براساس نیازهای اولویت‌دار مندرج در اسناد بالادستی، صورت پذیرد[ث]؛

۲-۵- تمام موجودیت‌های زنجیره خدمات با رعایت حریم خصوصی کاربران و امنیت عمومی قابل شناسایی و احراز هویت باشند؛

۲-۶- آموزش، پژوهش و تربیت نیروی انسانی براساس نیازمندی‌های اولویت‌دار کشور صورت گیرد[ج]؛

۲-۷- اصول ایمنی کاربران در اتصال به شبکه اینترنت اشیاء، به منظور تضمین امنیت و سلامت فردی و عمومی (از منظر سلامت جسمی و روانی، اقتصادی، امنیتی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی) لحاظ شوند.

ماده ۳- الزامات اختصاصی اینترنت اشیاء

۳-۱- ورود اینترنت اشیاء با ملاحظه مخاطره برای زیرساخت‌های حیاتی کشور صورت گیرد؛

۳-۲- زیست‌بوم اینترنت اشیاء صرفاً بر بستر شبکه ملی اطلاعات با «اعضای شناسنامه‌دار[ح]» و با «حضور بازیگران غیردولتی به ویژه در لایه‌های تجمیع و پردازش داده» و «مدل تجاری فراگیر» تحقق یابد؛

۳-۳- بومی‌سازی نظام‌مند[خ] اجزای تشکیل‌دهنده زیست‌بوم اینترنت اشیاء با رعایت اولویت‌های راهبردی و منافع ملی انجام شود؛

۳-۴- خدمات اینترنت اشیاء در محدوده‌ای با امکان اعمال حاکمیت جمهوری اسلامی ایران میزبانی شوند؛

۳-۵- کلان‌داده‌های تجمیع شده از کاربران به مثابه دارایی ملی تلقی و مشمول الزامات حمایت از داده‌ها خواهند بود.

جمهوری اسلامی ایران
شورایعالی فضای مجازی

ماده ٤- راهبری و نظارت

مرکز ملی فضای مجازی ظرف مدت شش ماه، ضمن تقسیم‌کار ملی و تعیین اولویت‌های توسعه، گزارش اقدامات به عمل آمده در حوزه اینترنت اشیاء در کشور را تهیه و به شورای عالی فضای مجازی ارایه نماید.

أ منظور از مقیاس در شبکه، تعداد گره‌های متصل به شبکه است که می‌تواند دو یا بیشتر باشد. از یک منظر شبکه را از لحاظ مقیاس به WAN، MAN، LAN و PAN تقسیم‌بندی می‌کنند؛

ب تمامی روش‌های کلاینت-کلاینت و یا کلاینت-سروری، چه رمزگذاری شده و چه رمزگذاری نشده را شامل شود؛

ت منظور از هر ساختاری، توپولوژی اتصال اشیاء به یکدیگر و به خدمات‌دهندگان است. از یک منظر استاندارد، برخی ساختارها به اتصال مستقیم یا باواسطه، نقطه‌به‌نقطه یا زنجیره‌ای و همچنین ستاره‌ای و یا مش تقسیم‌بندی می‌شوند؛

ث با توجه به اینکه موضوع اینترنت اشیاء در مراحل ابتدایی حیات و توسعه خود است، در مسیر تکامل در حال تجربه‌کردن پرتعداد تغییرات فناورانه است. به‌کارگیری هریک از این فناوری‌ها در مراحل ابتدایی، می‌تواند هدررفت سرمایه‌های ملی را به‌دنبال داشته باشد؛

ج در آگاهی‌بخشی‌های عمومی بر خانواده‌محوری، جمع‌گرایی و پیشگیری از کاهش روابط انسانی، وابستگی عاطفی و روانی به فناوری و همچنین منطقی‌سازی حضور در خدمات فضای مجازی نسبت به زندگی در فضای فیزیکی و ممانعت از زوال تفکر و کم‌تحرکی مفرط به عنوان ملاحظات جدی مواجهه با فناوری اینترنت اشیاء تأکید شود؛

ح منظور از رسمی و شناسنامه‌دار بودن، ثبت و صدور مجوز در مرجع رسمی و قانونی ذیصلاح است؛

خ بومی‌سازی نظام‌مند به معنای حرکت براساس یک نقشه راه جامع است که حداقل مشتمل بر تعیین حوزه‌های بومی‌سازی، اولویت‌ها، نقش‌ها، زمان‌بندی، اعتبارات لازم و آینده‌نگری باشد؛

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی فضای مجازی

بسم الله الرحمن الرحیم

شماره: ۹۷/۱۰۳۶۲۷

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۸/۲۰

پیوست: دارد

دبیرخانه

دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی
ستاد کل نیروهای مسلح
معاونت آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه
معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
معاونت حقوقی ریاست جمهوری
سازمان حفاظت محیط زیست
وزارت آموزش و پرورش
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
وزارت اطلاعات
وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت جهاد کشاورزی
وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
وزارت راه و شهرسازی
وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت کشور
وزارت نفت
وزارت نیرو
نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
سازمان بسیج مستضعفین
مرکز مدیریت راهبردی افتا
مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
صندوق نوآوری و شکوفایی
دانشگاه آزاد اسلامی

در اجرای ماده ۱۱ آیین‌نامه داخلی شورای عالی فضای مجازی، به پیوست مصوبه جلسه پنجاه‌وسوم مورخ ۹۷/۰۷/۳۰ شورای عالی با موضوع "الزامات حاکم بر اینترنت اشیاء در شبکه ملی اطلاعات"، که طی نامه شماره ۹۷/۱۰۳۵۴۵ مورخ ۹۷/۰۸/۱۴ به استحضار مقام معظم رهبری(مدظله‌العالی) رسیده است، برای اجرا ابلاغ می‌شود.

سید ابوالحسن فیروزآبادی

رونوشت:

دفتر مقام معظم رهبری(مدظله‌العالی)، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضائیه، اعضای محترم شورای عالی فضای مجازی، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه شورای نگهبان، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، دفتر هیئت دولت، روزنامه رسمی کشور.